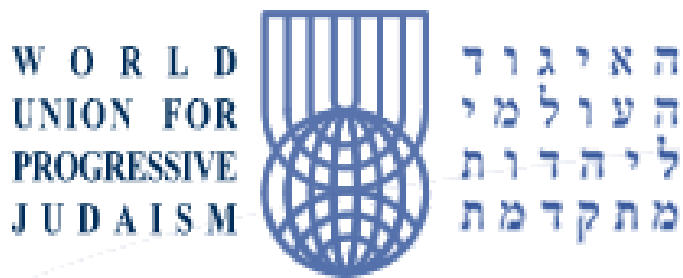

5775

Torah from Around the World

Rabbi Ja'akov zegt: Deze wereld is in vergelijking met de Komende Wereld een vestibule. Maak jezelf gereed in de vestibule om de eetzaal in te gaan.

Pirké Avot 4:16 [Spreuken over de Fundamenten, uitgave Amphora Books]

Sjabbat 25 oktober 2014 / 31 tisjri 5775, Noach, Beresjiet/Genesis 6:9 – 11:32, Tanach blz. 13-22

Haftara: Jirmeja 31:23-36, Tanach blz. 983-984

Commentaar: rabbijn Rene Pfertzel, Joodse Gemeente Keren Or, Frankrijk

Vertaling: Tamarah Benima

[Het Engelse origineel](#)

Hoop voor het Midden Oosten

Als Europese Joden hebben we een nogal moeilijke zomer gehad. Door wat er in Israël gebeurde, hoorden we 'Dood aan de Joden' in de straten van Parijs. Op sommige joodse winkels in Engeland en elders, waren nare uitlatingen te lezen over de religie van de eigenaren. Zoals ik onlangs zei in een Franse krant: „in plaats van het conflict in het Midden Oosten te importeren naar onze steden, zouden we het model van dat wij hanteren in onze verschillende gemeenschappen daarnaar toe moeten exporteren: een model van samenleven, van het bespreken van onze verschillen, en van strijd tegen de vooroordelen, zodat we vrede kunnen creëren in onze poorten.

Juist in dit Midden Oosten, laten we zeggen van Athene tot het Iraakse Basra, stond de wieg van onze beschaving. Het is de geboorteplek van ons volk, van de levenswijze van de Bijbel en van de rabbijnse wereld. Onze wortels zitten daar in de grond, dat wil zeggen, in ieder geval de wortels van de beschaving van de Westerse wereld. Op de kaart van onze innerlijke

spirituele geografie staan tal van zijn namen. Jeruzalem, Caesarea, Babylon klinken in onze oren net zo vertrouwd als de plaatsen waar we daadwerkelijk leven, verstrooid als we zijn over de wereld. De wezenlijke verhalen, die in het boek Beresjiet [Genesis] worden verteld, vinden plaats aan die kant van de Middellandse Zee en de Golf.

Eén zo'n beroemd verhaal is het verhaal over de Grote Vloed. Sidra Noach vertelt dat God woedend is op de mensheid. Het einde van de sidra die eraan vooraf is gegaan, Beresjiet, vertelt ons dat God de slechtheid van de mens zag, en besloot om de wereld te vernietigen, met uitzondering van Noach (Beresjiet 6:6-8). We zijn al zeer vertrouwd met het verhaal. God geeft Noach de opdracht om een ark te bouwen en om, afgezien van zijn eigen familie, „van alle dieren er twee in de ark [te] brengen (...) Een mannetje en een wijfje moeten het zijn.” (Beresjiet 6:19) Noach is gekozen, omdat het „een rechtvaardig man was”, en hij een „voorbeeldig” (Hebr.: *tam*) leven leidde, als enige in zijn generatie. „Noach liep met God.” (Beresjiet: 6:9) Blijkbaar was hij de laatste rechtvaardige man op de aardbol! Toen gingen de deuren van de hemelen open en de aarde werd door de oervloed overspoeld, en alle levende wezens kwamen om. De dieren in de ark bleven maanden in de ark, voordat ze er weer uit mochten.

Zoals ik zei, is het verhaal overbekend. Maar, zoals Jean Bottero stelde, „op 3 december 1872 verloor de Bijbel voor altijd zijn oeroude voorrechthet 'oudst bekende boek' te zijn, een boek dat totaal verschilde van alle andere, 'het Boek door God Zelf gedictieerd',” want Assyriologen hadden meer dan vijftig jaar gewerkt aan het ontcijferen van duizenden kleitabletten die in vergeten talen waren geschreven. „Op deze bijzondere dag sprak een lid van de Maatschappij voor Bijbelse Archeologie in Londen, G. Smith, over een uiterst bijzondere ontdekking. Hij sprak over een geschiedenisverhaal dat als twee druppels water, en tot in de details, leek op het bijbelse verhaal over de Zondvloed. Maar dat verhaal was ouder dan het verhaal in Tanach en het laatste was er overduidelijk op geïnspireerd; het ging om het Gilgamesj Epos. (Bottero, J, The Birth of God. The Bible and the Historian, uitg. The Pennsylvania University Press, 2000).

Het Midden-Oosten bleek plotseling een netwerk van met elkaar verbonden culturele invloeden te zijn. Deze open blik op de moeilijk te vangen complexiteit van deze regio zou ons diepgaand nederig moeten maken. En ons ertoe moeten brengen om met grote subtiliteit te spreken over de problemen die daar spelen.

Maar er valt een kanttekening te maken: het Gilgamesj Epos mist een aantal verbazingwekkende woorden, die onze tekst zo uniek maken. God zet een *kesjet*, een boog aan de hemel, een 'regenboog', als teken van het nieuwe Verbond met de mensheid. Dit teken wordt in vele culturen gezien als een brug tussen hemel en aarde, als een pad dat de verbinding legt tussen de twee werelden. Voor de Tanach is het het teken van een eeuwigdurend Verbond tussen God en de mens. Hij moet God eraan herinneren dat Hij ons nooit opnieuw zal vernietigen (Beresjiet 9:14-16).

En God uitte deze buitengewone woorden: „Zolang de aarde bestaat, zal er een tijd zijn om te zaaien en een tijd om te oogsten, zal er koude zijn en hitte, zomer en winter, dag en nacht – nooit komt daar een einde aan.” (Beresjiet 8:22)

God ziet af van elke interventie met betrekking tot de Schepping. Hij staat die toe om te worden. Maar Hij geeft ons een teken, de regenboog, een symbool van vrede, als herinnering dat we altijd geroepen zijn om omhoog te kijken en om vooruit te kijken. Die hoop komt uit het Midden-Oosten. Maar hij is ook een waarschuwing: ons is de vrijheid gegeven om dingen goed of verkeerd te doen. We moeten beslissen om te handelen in overeenstemming met onze waarden. Zoals sidra *Nitsavim* ons een paar weken geleden leerde: hoe te handelen is niet te vinden in de hemel. We hebben een brug die naar de overkant voert. Laten we die gebruiken.

Moge God de wereldleiders wijsheid geven, zodat oorlog niet de enige optie is die overblijft.

Ken jehie ratson – Moge dat de wil van de Eeuwige zijn.

[Terug naar boven](#)

Parashat Noach : Hope for the Middle-East?

As European Jews, we had quite a difficult summer. As a result of what happened in Israel, we heard in the street in Paris, “Death to the Jews!”, we read on some Jewish shops in England, or elsewhere, nasty comments on the owners’ religion. As I said in a French newspaper recently, “instead of importing the Middle Eastern conflict into our cities, let us export a model of various communities living side by side”, engaging with our differences, able to fight against prejudices in order to create peace within our gates.

This very Middle East, let us say from Athens to Basra in Iraq, is the cradle of our civilization, the birthplace of our people and the *Sitz im Leben* of the Bible and the rabbinic world. Our roots are there, at least with regard to the Western hemisphere civilization. Our inner spiritual geography is filled with its place names. Jerusalem, Caesarea, Babylon sound to us as familiar as the places where we live, scattered around the world. The essential stories, which introduce *Sefer Bereshit*, take place within the Mediterranean and the Gulf.

Such is the famous story of the Great Flood. *Parashat Noach* recounts God’s wrath against humankind. The end of the previous *parasha*, *Bereishit*, tells us that God saw the wickedness of the man, and decided to destroy the world, with the exception of Noah (Gn. 6: 6-8). We are all familiar with the story. God commands Noah to build an ark, to bring in “of every living thing of all flesh, two of every sort... they shall be male and female” (Gn. 6:19), alongside with his own family. Noah has been chosen because he was “a righteous man, and perfect (*tam*) in his generations, and Noah walked with God” (Gn. 6:9). Apparently, he was the last righteous man on the earth’s surface! Then, the heavens’ doors open, and the earth is flooded, and all living flesh perishes. They will spend a year in the ark, before going out.

As I said, this story is well known. But, as Jean Bottero pointed out, “on December 3, 1872, the Bible forever lost its immemorial prerogative of being “the oldest book known”, a book, unlike others, “the Book written, dictated by God Himself”, as Assyriologists had been at work for fifty years, deciphering thousands of tablets written in forgotten languages. “On this particular day, before the Society of Biblical Archaeology in London, one of their number, G. Smith, announced his extraordinary discovery: a history that was strikingly close to the biblical narrative of the Flood, even in details, but that preceded it, and had obviously inspired the Bible”, the Epic of Gilgamesh (Bottero, J., *The Birth of God. The Bible and the Historian* (The Pennsylvania University Press : University Park, 2000)

This Middle East appeared suddenly as an interconnect network of cultural influences. This opening towards the elusive complexity of this region should deeply humble us, and lead us towards more subtleties when we embrace its issues.

But the Epic of Gilgamesh does not contain some amazing words, which make our text unique. God establishes in the sky a *keshet*, “bow”, or “rainbow”, as a sign of the new covenant with humankind. This sign has been understood by many cultures as a bridge between the heaven and the earth, a path to circulate between worlds. For the Bible, it is a sign of everlasting covenant between God and the human beings, a divine remembering that God will never attempt to destroy us again (Gn. 9:14-16). And God uttered these extraordinary words:

While the earth remains, seed time and harvest, and cold and heat, and summer and winter, and day and night shall not cease” (Gn. 8:22).

God waives any intervention over the Creation. He allows it to become. But he offers us a sign, the rainbow, symbol of peace, a reminder that we are always called to look up and to look ahead.

That hope comes from the Middle East, but it issues also a warning: we have been granted the freedom of doing things right or wrong. We need to decide what to do in accordance with our values. As *parashat nitzavim* taught us a couple of weeks ago, it is not in the heaven. We have a bridge to reach it. Let us grab it.

May God give wisdom to the world leaders so that war is not the only option left.

Ken yehi ratzon